

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»
(шифр та найменування спеціальності)

на тему: « ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПрАТ «ПОДІЛЬСЬКА МЕБЛЕВА ФАБРИКА»)»

Виконавець:

студент факультету ЦЗФН

Сєбова А.М.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

К.є.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Танасюк І.М.

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ, ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
1.1. Поняття й сутність собівартості продукції, класифікація витрат на виробництво продукції.....	5
1.2. Фактори, що впливають на собівартість продукції.....	14
1.3. Формування кошторису та калькуляції витрат на виробництво продукції.....	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ ТА ДИНАМІКИ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ТА РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОДУКЦІЇ ПрАТ «ПОДІЛЬСЬ- КА МЕБЛЕВА ФАБРИКА»	
2.1. Загальна характеристика та аналіз основних техніко-економічних по- казників ПрАТ «Подільська меблева фабрика».....	23
2.2. Аналіз рівня та динаміки витрат на виробництво та реалізацію проду- кції.....	48
2.3. Основні тенденції розвитку ринку виробництва меблі та СВОТ- аналіз підприємства.....	
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ЗМЕНШЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУК- ЦІЇ.....	
	57
ВИСНОВКИ.....	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	70

ВСТУП

В умовах ринкової економіки собівартість продукції є одним з важливих якісних показників виробничо - господарчої діяльності підприємств і їхніх структурних підрозділів, тому що підвищення ефективності виробництва в значній мірі залежить від рівня використання матеріальних, трудових, фінансових ресурсів.

Діяльність підприємств меблевої промисловості базується на розумінні потреб споживачів зі зростаючими вимогами до якості продукції на тлі скорочення середньодушового споживання, динамічних змін кон'юнктури ринку й високого рівня галузевої конкуренції. Конкуренція змушує виробника впроваджувати передову технологію, застосовувати якісні матеріали, кваліфіковану робочу силу, оскільки тільки при такому відношенні до виробничого процесу товаровиробник може уникнути банкрутства або серйозних фінансових втрат.

Управління витратами з метою формування їхньої оптимальної структури, а також зниження їх дозволяє знизити ціни на продукцію, що за інших рівних умов дає підприємству можливість зберегти або навіть зміцнити свої позиції на ринку.

Актуальність теми полягає й у тім, що ринок кардинально змінює підходи до побудови системи управління собівартістю, виводячи проблему зниження собівартості на перший план в діях компанії. Сьогодні визначити конкурентоспроможну ціну виробів, що випускаються, провести оперативний аналіз беззбитковості підприємства, обґрунтувати альтернативні рішення для успішного проведення фінансової й інвестиційної політики є одне з важливіших завдань підприємства. Таким чином, тема дипломної роботи є досить актуальною.

Зниження собівартості продукції за рахунок раціонального використання виробничих ресурсів - основний шлях збільшення прибутку й підвищення рентабельності виробництва, але він може бути здійсненим в результаті де-

тального аналізу виробничої й комерційної діяльності ПрАТ «Подільська меблева фабрика», що дозволяє розкрити резерви зниження собівартості й дати економічне обґрунтування пропозицій.

Метою даної дипломної роботи є розробка техніко-економічних заходів, спрямованих на зниження собівартості продукції ПрАТ «Подільська меблева фабрика». Для досягнення головної мети дипломної роботи необхідно вирішити наступні завдання:

- провести аналіз фінансово-господарської діяльності за період з 2015 до 2017 роки
- проаналізувати динаміку собівартості в розрізі елементів і статей витрат, а також динаміку собівартості найважливіших видів продукції;
- виділити основні фактори, що впливають на динаміку показників побудувати прогноз поведінки показника на витрати на 1 грн. товарної продукції на перспективу
- визначити резерви зниження собівартості продукції;
- розробити заходи щодо зниження собівартості продукції

Об'єктом дослідження є процес формування собівартості продукції підприємства ПрАТ «Подільська меблева фабрика»

Предмет дослідження – теоретичні та практичні основи зниження собівартості продукції підприємства.

Теоретичною й методологічною основою дослідження є: наукові статті, публікації в пресі, економічні дослідження, монографії, статистичної даної, дані бухгалтерської звітності ПрАТ «Подільська меблева фабрика»

Для досягнення вищевказаних завдань у роботі були використані аналітичні, графічні, табличні й математико-статистичні методи

ВИСНОВКИ

В умовах ринкової економіки існування підприємства значно ускладнюється підвищенням конкурентної активності підприємств, які прагнуть завоювати передові позиції. Уникнути невиправданого збільшення витрат, утримати клієнтів і витримати конкуренцію допомагає підтримання динаміки організації, створення умов, для її успішного розвитку і ефективного функціонування. Основою цих процесів є інноваційна діяльність, яка являє собою систему заходів щодо використання наукового, науково-технічного та інтелектуального потенціалу з метою нового продукту або послуги. З плином часу меблева продукція вдосконалюється і видозмінюється. Для її виробництва застосовують різні електронні інноваційні технології, що забезпечує надійність і довговічність.

Аналіз техніко-економічних показників фінансово-господарчої діяльності ПрАТ «Подільська меблева фабрика» показав, що за період з 2015 до 2017 року підприємство значно знизило обсяги виробництва внаслідок чого зростає доля умовно-постійних витрат, а витрати на 1 грн. перевищили 1. Внаслідок цього, підприємство отримало збиток від реалізації продукції у розмірі 171 тис. грн..

Аналіз організації комерційної діяльності підприємства дозволив виявити суттєві недоліки у інноваційному розвитку інформаційних технологій та маркетингу, що тягне за собою серйозне гальмування темпів розвитку як самого підприємства в цілому, так і його інноваційної діяльності зокрема.

Для підвищення рівня продажів, активізації інноваційної діяльності, збільшення ефективності та конкурентоспроможності, а також зростання одержуваного прибутку підприємству необхідно впроваджувати нове програмне забезпечення. Однією з таких інноваційних технологій є програма «ELARBIS-Vision». Це новий інструмент створений спеціально для того, щоб допомогти виробникам і продавцям меблів підвищити продажі. Окрім того пропонується впровадження аспіраційної установки для деревообробки ВУ-

ДОС – 6 та заміна матеріалу для виготовлення диванів на більш дешевий.
Впровадження запропонованих заходів дозволить знизити собівартість про-
дукції на 257,988 тис.грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. N 436-ІУ, ВВР, 2003, N 18,К 19-20, Н21-22, ст. 144.
2. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 28.12.1994 р. N 334/94-ВР зі змінами N 1344-ІУ від 27.11.2003 р., ВВР, 2004, N 17-18, ст.250.
3. Закон України "Про оплату праці" від 24.03.1995 р. N 108/95-ВР зі змінами N 1096-1V від 10.07.2003 р., ВВР, 2004, N 6, ст.38.
4. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" N 318 від 31.12.99 р. зі змінами N 989 від 10.12.2002 р.
5. Боднар І.Ю., Пахомов В.І. Управління витратами виробництва та собівартістю продукції: Навчальний посібник. – К.: Київський державний торговельно-економічний університет. 2000 – 65 с.
6. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік: підручник для студентів спеціальності 7.050.106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів /Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевська ; за ред. проф.Болюх М.А. Економічний аналіз : Навч. посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатов та ін. ; За ред. акад. АНУ, проф.М.Г. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2003. – 556 с.
7. Гришин А.С. Собівартість продукції та шляхи її зниження на підприємстві / А.С. Гришин. - М. - 2011. - 46 с.
8. Голишова І.С. Резерви зниження собівартості продукції [Електронний ресурс] /І.С. Голишова. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vcpi/TPtEV/2012_6/statti/17Golish.pdf
9. Городня Т.А. Оптимізація собівартості продукції підприємства [Електронний ресурс] /Т.А. Городня. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnlto/21_1/326_Gor.pdf

- 10.Гринчуцький В.І. Економіка підприємства : Навчальний посібник / Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 304 с.
- 11.Давидович І.Є. Управління витратами: Навч. посіб. / Тернопільська академія народного господарства. – 2 вид., перероб. і доп. – Т. :Економічна думка, 2004. – 228 с.
- 12.Завгородній В.П. Бухгалтерський учет в Україні : учебно-практическое пособие / В.П. Завгородній. – 4-е изд., перераб. и доп. – К. :А.С.К., 1999. – 864 с.
- 13.Ефремова, А. А. Себестоимость: от управленческого учета затрат до бухгалтерского учета расходов [Текст] / А. А. Ефремова. – М. : Вершина, 2006. – 208 с.
- 14.Зоріна В.Н., Сеніна Г.В. Формування та калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) в галузях народного господарства: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 240с.
- 15.Карпова, Т. П. Управленческий учет [Текст] : уч. для вузов / Т. П. Карпова. – М. : ЮНИТИ, 2003. – 350 с.
- 16.Котляров С.А. Управление затратами. – СПб: Питер, 2001. – 160с.
- 17.Лебедев В.Г., Дроздова Т.Г., Кустарев В.П., Асаул А.Н., Осорьева Й.Б. "Управление затратами на предприятии". - СПб.: "Издательский дом "Бизнес-пресса", 2000. - 277 с.
- 18.Леонов А. Д. Пути снижения себестоимости продукции промышленного предприятия / А. Д. Леонов // Экономист. – 2010. – № 7. – С. 41.
- 19.Манілич М.І. Собівартість продукції: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / М.І. Манилич, О.В. Миронюк. – Режим доступу :http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum%20/ZnpEn/2012_8/01SPTA.pdf
- 20.Мизиковский, И. Е. Генезис управленческого учета на отечественных предприятиях [Текст] / И. Е. Мизиковский. – М. : Экономист, 2006. – 199 с.

21. Миронова М.М. Економічна сутність собівартості продукції та шляхи її зниження [Електронний ресурс] / М.М. Миронова. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum./Eir/2009_3/160-165.pdf. Ф.Ф. Бутинця. – 2-е вид., перероб. і доп. – Житомир : Рута, 2002. – 480 с.
22. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) 2004 [Текст] : Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення станом на 31 березня 2004 року. – Частина 1.
23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0336->
24. Оптимизация расходов предприятия, снижение себестоимости / 2010 [Электронный ресурс] / Электронный бизнес-журнал BizKiev.com // – Режим доступа к ресурсу: <http://bizkiev.com/content/view/498/205/>
25. Податок на прибуток. Собівартість продукції і промисловості .26 січня, 2017 р. Інтернет ресурсі . Режим доступу: //- <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100003964-chastina-1-sobivartist-produktsiyi-v-promislovosti>
26. Попазова О.В. Собівартість продукції: поняття та класифікація [Електронний ресурс] / О.В. Попазова. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/5_PNW_2010/Economics/58886.doc.htm
27. Рзаєва Т.Г. Значення, завдання, зміст і джерела аналізу витрат на виробництво та собівартості продукції [Електронний ресурс] / Т.Г. Рзаєва. – Режим доступу : http://lubbook.net/book_248_glava_50_9.1._Znachennja,_zavdannja,_zm.html.
28. Терешкіна А.С. Собівартість як економічна категорія та необхідність

- класифікації витрат [Електронний ресурс] / А.С. Терешкіна. – Режим доступу
[:http://www.rusnauka.com/12_EN_2008/Economics/30715.doc.htm](http://www.rusnauka.com/12_EN_2008/Economics/30715.doc.htm).
- 29.Радченко К.М. Собівартість як економічна категорія, принципи та значення її калькулювання [Електронний ресурс] / К.М. Радченко. – Режим доступу :
http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_oif/2011_8_4/10.pdf.
- 30.Цал-Цалко Ю.С. Витрати підприємства: Навч. посібник. - К.: ЦУЛ, 2002. -656с.
- 31.Распопова В.А. Шляхи зниження собівартості продукції підприємства
32.[Електронний ресурс] / В.А. Распопова, Т.В. Глобець. – Режим доступу
[:http://www.rusnauka.com/13_NPN_2010/Economics/65012.doc.htm](http://www.rusnauka.com/13_NPN_2010/Economics/65012.doc.htm).
- 33.Федосов В.М. Теорія фінансів : ідручник / За ред. проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 576 с.
- 34.Чернишова Л.І. Особливості формування системи управління витратами вітчизняних підприємств /Л.І.Чернишова, А.С. Дженкова // Інноваційна економіка. – 2014. – № 3 (52). – С. 61–68.
- 35.Экономика предприятия / Под ред. Волкова О. И. – М. : ИН-ФРА-М, 2011. – С. 235–426
- 36.www.smida.gov.ua
- 37.www.ukrstat.gov.ua
- 38.Огляд ринку меблів . Інтернет ресур . Режим доступу:
<http://uafm.com.ua/wp-content/uploads/2018/07/oglyad-rynku-mebliv-2018.pdf>